

R

E

G

N

FREDRIC

KAJSA

GUNVE

G. ERIKSSON

REGN

DEN VACKRA DALSLÄNDSKA MILJÖN
HAR BLIVIT VRÄNGD OCH DET SLUTAR
ALDRIG ATT REGNA. HÄR KAN DU LÄSA
REGN SOM **FYRTIOFYRA KORT** OCH EN
BERÄTTELSE.

DET HÄR ÄR VRÄNGA=REGN.

KAPITEL 1

VATTEN

1

Regnet öste ner. Tunga, tjocka droppar slog hårt på granar, hustak, bilar. På älgar, rådjur, barnvagnar och skogsarbetare. Vattnet flöt i nya floder längs med skogstigar och asfalterade vägar. Bilar med nästan blinda förare slirade långsamt fram i forsen från himlen.

2

Källarutrymmen vattenfylldes. Gräsmattor blev grunda gröna dammar. Två veckor senare lugnade regnet ner sig. Dagen efter regnade det ihärdigt igen. Det regnade i en, två, tre, fyra, fem. Sex, sju, åtta, nio veckor till. Det slutade inte regna.

3

Sju år senare.

Idag är det plank. Alltså, idag regnar det inte. Att det inte regnar betyder att det regnar plank, ett tunt sprött täcke av mikroskopiska regndroppar som faller likt dimma till marken. Men plank gör varken kläder eller själ mindre våta än störtregn. Inget gör oss mindre fuktiga, det är något som alla har lärt sig att leva med.

4

Fukten gräver hål i marken och blandar sig med sand och jord och flyter iväg som lera. Fukten får alla fundament att murkna och långsamt ruttna sönder tills husen, skjulen, lekplatserna och trädgårdarna faller samman och dränks i lera och vattenmassor.

5

Men en del av skogslivet har anpassat sig till dom nya våta förutsättningarna. En mängd vattenlevande växter och svampar har tagit trädens plats, och bland dessa nygamla växter lever grodor, fiskar, ödlor och insekter. Trädstammar som fortfarande står upprätt har naturen dekorerat med stora blaffiga mögelsolar.

6

Skogsindustrin och turismen har svåra tider. Men med det nya vädret och den nya naturen har andra idéer tagit form. Flera företag har börjat använda området som experimentplats för utveckling av nya material i nya miljöer.

De slänger sig med samtidstrendiga titlar som ”Skogsindustri i katastrofmiljö”, ”Post apocalyptic design awareness” och ”Tourism for a gray brave future”.

7

Många av de mindre skogsvägarna som slingrade sig upp och ner för kullar och berg har övertagits av vatten. Om och om igen måste vatten och flödesmyndighetens lokala avdelningar rita om sina flödeskartor, då ytterligare en barriär eller backe har störtat samman och bildat en ny fåra eller vattenfall för regnet att rusa omkring i.

8

Även på universitetet finns ett nyvunnet intresse. ”Material och funktion i fuktig miljö” och ”Studier av snabbutvecklad ekologi” är bara två av de nya akademiska områdena som dykt upp på den tidigare konst och hantverksinriktade skolan.

9

Nuförtiden har ingen tuperat hår, inga punkare har spikes eller mohikan och inga fluffiga hårmanar sveper längre förbi på gatan. Nu finns bara hår som rinner neråt, över kinderna, över pannan, över nacken. Inga frisyrer håller sig torra särskilt länge. Om du lyckas med att skydda ditt hår från regnet så lyckas du ändå inte med att undvika fukten som tränger in överallt.

Gamla ordspråk har fått nya innebörder. Regnet är obönhörligt och något som bara fortsätter och fortsätter tills det tagit sig in i varje vrå av kropp och själ. En torr hund är en död hund som det heter.

KAPITEL 2

FAMILJEN

11

Vårt hus är ett av husen som dömts ut som obeboeligt.
Vi måste flytta.

12

Det är många som känner vad som ska hända, men alltid när det redan har hänt. Jag vet inte. Jag har aldrig känt nått. Pappa och mamma säger att det bara är skitsnack. Att det är sånt som idioter snackar om för att slippa ta hand om det som är. Dom säger att allt som är, är regn och det är allt som räknas. Regn, regn och vatten.

13

Våran källare är en kall inomhuspool. Mamma skrattar och säger att bor man som oss så slipper man kommunens giftiga klorbassäng. Men vi badar inte i våran pool, varken med eller utan klor. Jag håller dörren till källaren ordentligt stängd, vem vet vad som lever där?

14

Kanske råttor stora som krokodiler? Det säger pappa och mamma är skitsnack det med.
– Glöm att det bor kvar några råttor i källaren. Dom stack söderut med flyttbilarna som gick i skytteltrafik ner till storstaden!
Men vi bor kvar.

15

Halvvägs upp för backen står vårat hus. Innan regnet hade vi en trädgård i olika nivåer. Men det mesta har spolats bort. Förut var huset målat rött, nu är det målat i svart tjära för att inte fukten ska ta sig in. När man kommer nära luktar det som en gammal hamn. Huset har flera lager väggar som ska stå emot fukt och regn. Från håll ser man att vi har lappat och lagat med lager av tjärat trä och plast. En massa hänggrännor och stuprör sticker ut flera meter från taket. Under varje stuprörsmun har vi grävt kanaler så vattnet kan forsa bort från huset.

16

Ytterdörren är en hemmagjord sluss av plastskynken och trappsystem. Man kliver först upp för en trestegstrappa i sten. Sedan öppnar man ytterdörren i korrugerad plåt. Innanför plåtdörren ligger ett entrérum, förtorken. I andra änden av förtorken hänger ett plastskynke med en stor gul sol på. Det är ett duschdraperi som vi klippt i mitten och hängt upp. Solens strålar skiner på en skimrande rosa värld längs med draperiets nederkant. Det är rosa mögel som aldrig riktigt går att tvätta bort.

17

Vi har alla varsin sjal som mamma sytt åt oss. Det är en blandning av plastpåsar, gråa och gula ull- och siden-tyger. Den håller värmen och vätan borta ganska bra och så torkar den snabbast av alla mina plagg. Nere i byn kallar dom oss för Grå-sjalar när vi är där och handlar eller fixar något. En klasskompis tror att vi kallas Grå-schakaler. Det låter coolt tycker jag. Schakaler som aldrig ger upp, det är vi!

18

I torkrummet hänger alla ytterplagg och skor som har runnit av sig i förtorken. Inte dom yttersta regnrockarna såklart, dom får stanna kvar. Om det blir mögel så klorar vi dom med, inga problem.

Torkrummet är fyllt av en massa olika våtabsorbenter. Men bäst är det lilla värmeelementet som hänger i taket. Man kan rikta den mot olika delar av rummet

om det är något som man vill ska torka lite snabbare. Annars står det mest och värmer. Jag tänker att det är ett djungelrum, varmt och fuktigt. Men inga lianer och växter, bara en massa kläder, galgar och krokar.

19

Det regnar visst, säger jag för att bryta ljudmattan av regn. Ett gammalt skämt, lite socialt kit för att visa att man är med. Men min kompis från byn hör inte. Det är svårt att höra skillnaden på vad som är prat, prasslet från gråsjalen och det eviga regnet. Världen är fylld av våta ljud.

20

Hon skrattar och berättar att hon hittat en gammal låda med akvarellfärger hemma i storhuset nere i byn. Utomhusmåleri med vattenfärg, det är skitsvårt när det regnar hela tiden.

KAPITEL 3

BYN

21

I Folkets Hus råder en uppsluppen stämning. Samlingssalen är fylld, hela byn är samlad och stormötet är i full gång. Sorlet av röster studsar omkring akompanjerat av regnet utanför. Varje gång vi träffas skapas vår framtid och vår historia. Tillsammans bygger vi en ny kultur.

22

För några år sedan när byn återgått till ett nytt vardagsliv med himlaforsen som en självklar del, samlades alla invånarna för att diskutera byns framtid. Vilka ville bo kvar och hur skulle man lösa alla problem? Förvånansvärt många hade bestämt sig för att bo kvar, och lika outtalat hade byn utan diskussion blivit närmast ett kollektiv.

23

En del av vattnet som forsar ner mot turbinen leds bort till reningsverket. Ett paradoxalt problem i början av regnet var vattenförsörjningen. Dom flesta husen råkade ut för fruktansvärda översvämningar som täckte golv och källare med avloppsvatten. Stanken var outhärdlig. Hela byn tvingades att akut lösa avlopp och dricksvatten. En äldre man dog i sviterna av svår dysenteri, men som tur var klarade sig dom andra åtta smittade. Att skapa rent dricksvatten var det första som verkligen förenade oss.

24

Nu kretsar nästan all diskussion kring energi. Vi har el från vattenturbinen och några vindkraftverk som fungerar bra, om det inte regnar för hårt. I värsta fall så finns några ombyggda dieselaggregat som kan användas när turbinen måste stängas av ett tag. Överlag fungerar vår nya by.

25

På stormötet är dom flesta intensivt engagerade i en diskussion om den stora vattenturbinen. Den behöver förstärkas för att klara ett år till. Förra vintern slets turbinen sönder av ett tungt och sörjigt snöblandat regn. Hela byn var inbäddad i gråvita slaskdrivor. Bara några dagar efter snöslaskstormen, började det regna hårt igen och vattenhjulet i turbinen klarade inte den massiva vattenmassa som störtade fram. Två hus strök med. Senare upptäcktes det att flera bultar hade rostet

sönder och en järnbalk hade böjts av vattenmassan. Sedan dess har byn diskuterat om dom tillfälliga förstärkningarna är starka nog. Samlingssalen vibrerar av material, teknik och uppfinningsargument.

26

Men i sakargumentationen döljs det också en massa andra berättelser om sociala slitningar och konflikter som vi indirekt tar upp på våra stormöten. I byn kan vi inte vara allt för nogräknade med vem som bryter bröd med vem, bara inte bygemenskapen ruckas. Vänskap och kärleksaffärer bubblar upp, bryter samman och ingår i nya flytande konstellationer och allianser.

27

Det finns anor i byn, vi fanns här innan regnet. Innan skiftet hade vi redan börjat en förändring av platsen, nu har vi skapat en egen kultur. Vi sammankopplar egensinnig estetik med praktiska lösningar. Hängrännor, torrslussar och kläder dekorerar alltid. Första åren var det mycket ödlor, grodor och fiskar. Men den senaste tiden har abstrakta former och geometriska figurer tagit över vattendjurens topp placering.

28

En störtskur vräker sig ner från himlen, men lugnar sig och övergår i ett ihållande regn med stora varma droppar. Solen skiner på torkat gräs och lugna åkrar. Jag fantiserar om något torrt. Havrefält och röda blom-

mor. Vind som blåser torra löv, björnloka, smörblomma, blåklocka, smultron och flygande påfågelöga. Jag har glömt förgätmigej, tänker jag i regnet på den leriga åkern. Lergruset vill inte släppa taget och skapar ett förrådiskt sugande ljud för varje steg jag tar. Mina händer skyddar en noggrant plastlaminerad sida ur en gammal ICA-kuriren.

29

Ett varmt sommarregn faller på allas ansikten och rinner i floder och bifloder längs hår, ner på axlar, ryggar, magar och ben. Vattnet rinner över våra kroppar medan vi lyfter fötterna upp och ner i leran under oss. Vi rör oss som blommor och ängar, som regnet och vinden. Våra genomdränkta dräkter strålar av gult och grönt, med blad och lila blommor.

30

Idag är det sommarängens dag, då samlas alla kvinnor på en av de gamla ängarna utanför byn. Det här är en dag att återuppleva det som en gång var och det som åter kan bli. Vi dansar danser och rör oss i cirklar. Vi imiterar grodor och hoppar i abstrakta mönster, men inget prat om hur vi firar för barnens skull. Det här är ingen högtid för barn. Det är så här vi firar midsommar, utan barn, utan män, utan stång.

KAPITEL 4

UNIVERSITETET

31

Idag regnar det Levis Pluvia, namnet på det tunna regn som består av mycket små regndroppar bara något kompaktare än dimma. En regntyp lokalbefolkningen kallar plank.

32

Universitetet ligger i regnområdets östra ytterkant, men tillräckligt långt in i området för att aldrig uppleva en regnfri dag. En tidigare önskan i universitetets historia, innan regnet kom, var att växa och ingå i ett större internationellt sammanhang. Man ville skapa synergieffekter och flexibilitet. Nu så här i efterhand kan man inte annat än notera att de målen har uppfyllts med råge.

33

Region regn 1, som området kallas, är en väderanomaly, troligtvis orsakad av pågående global klimatförändring. Men ännu finns ingen vetenskaplig förklaring till områdets unika vädertillstånd. Det man däremot vet, är att i luftrummet över regionens geografiska yta pågår ett konstant möte av två luftmassor vilket har skapat en stillastående front. Om detta är ett tillstånd som kommer att hålla i sig under några år eller i tusentals år är även det under diskussion.

34

När man kliver ut ur universitetsbyggnadens sista fukt-sluss och in i lobbyn sveper en torr och varm vindfläkt över ens ansikte. Den känns som silke. Rummet är ljust, nästan soligt och fyllt av plantor, fuchsia, flaskliljor, aspidistror, bajonettliljor, guldpalmer och benjaminfikusar med sammanflätade stammar. En inomhusdjungel av institutionsplantor ljussatta med artificiellt dagsljus.

35

De flesta rummen i byggnaden är artificiellt ljussatta med dagsljuslampor för att inomhusplantorna ska överleva. Samtidigt är det tänkt att ljuset ska motverka depression. Ljusterapi rekommenderas för alla.

36

Från utsidan av huset och längs med fukt-slussarna och in i entrédjungeln ligger en lång trästock dekorerad

med olika metallinslag. Det är ett femton meter långt konstverk, en estetisk och pedagogisk berättelse om ett pågående nu och en förlorad dåtid. Långsamt torkar och förmultnar träet genom fukten som ansätter den ena änden och torkningen som sker i den andra. Metalldelarna oxiderar och rör sig efter träets långsamma vridningar och förmultning. En gråbrun träfärg möter det svarta bearbetade järnet medan andra delar tillåts rosta och falla sönder. Järn och koppar i olika färgstadier från rött till grönt ser ut att rinna längs med den fuktskadade stammen. Delen som ligger på utsidan och en bit in i byggnadens första slussar dekorerar av olika gröna mossor och mögelsvampar som växer vilt och okontrollerat. Mumifiering och förmultning krockar i en materiell paradox av bevarande och utveckling som skaver och sliter i varandra. Det här är universitetets stora fråga. Ska man isolera, skydda och bevara eller utveckla?

37

I sal 3-55 ska det inledande visionsmötet för den nya forskargruppen hållas. Tanken är att introducera deltagarna för varandra och att låta projektet börja med en processbaserad öppenhet. Frågorna som ska ställas är inte bara de om material, konst, tradition och väderpåverkan, utan även hur ett universitet i Region regn 1 ska fungera på ett lokalt och internationellt plan för att dra största möjliga fördelar av den rådande situationen.

38

En av deltagarna på mötet lider av jetlag. Hon kom från Indien till Sverige för tre dagar sedan och har bara hunnit med att fraktas på olika flyg, tåg, bussar och båtar för att hamna i detta ytterområde. Hon har nyss lämnat den indiska staden Cherrapunji där hon avslutat ett större arbete om regn och regnets kulturella och estetiska inverkan på olika material i konstnärliga sammanhang.

39

Cherrapunji var tidigare innehavare av rekordet; en av de mest regniga platserna på jorden. Numera har staden halkat ner en aning på rekordskalan. Men det är inget att skämmas över, staden ligger kvar på en god andraplats med en genomsnittlig årsnederbörd på 11 430 mm.

40

- Hello all, and welcome to this first meeting of the research group: Material and Craft within a Shifting Environmental Context. Det sociala sorlet tystnar när universitetets rektor hälsar alla välkomna. Efter talet delas de obligatoriska dräkterna ut. Det skall bli en guidad tur i lokalerna och i området utanför huvudbyggnaden.

På mötet ska regnet som förändrande kraft diskuteras. Vad har regnet gjort med området och befolkningen? Är den tidigare vädersituationen bara minnen eller är minnet av det som varit möjligheter för det som är?

Man använder en ny metod där deltagarnas minnen
aktiveras och jämförs med deras upplevelser
här och nu.

ANTECKNINGAR FRÅN REGNMÖTE

41

Förr kunde man vända ansiktet mot solen och sola sig.
I skymningslandet skiner inte solen mer.

42

Att föreställa sig ljus och mörker som två kontraster är
något från förr. Utan sol finns inte skugga, allt är grått
och samma.

43

Gammal individualism har försvunnit. Man vet aldrig
när stora vattenmassor kan välla fram, då måste
man vara fler för att klara sig. Att vara ensam är en lyx.

44

”En torr hund är en död hund”.
Allt flyter, både bildligt och bokstavigt.

EFTERORD

VRÄNGA ÄRETT SAMARBETE OCH DRIVS AV KONSTNÄRERNA KAJSA G. ERIKSSON OCH FREDRIC GUNVE. VRÄNGA=REGN HAR GJORTS MÖJLIGT GENOM DET "ARTIST IN RESIDENCE" PROGRAM SOM GENOMFÖRTS I NOVEMBER OCH DECEMBER 2010 PÅ STENEBY – SKOLAN FÖR KONSTHANTVERK OCH DESIGN, DALSLÅNGED.

TACKTILL

STENEBY – KONSTHANTVERK OCH DESIGN
INVÅNARNA I FENGERSFORS

NOT QUITE

LITOGRAFISKA VERKSTADEN ITIDAHOLM

MÄSTARTRYCKARE SIGRID WALLSKOG

JEAN MICHAEL SCHMIDT

BILL HABERMAN

ANNA MARIA ORRU

PLAQUETTE – JONAS FRIDÉN OCH PASCAL PROŠEK

ROBIN WHEELWRIGHT NESS

R

E

G

N